

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชี

โดย

นางสาวประภารัตน์ ศรีวรพงษ์พันธ์

- พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓
 - ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี
 - ผู้ทำบัญชี
 - ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
 - มาตรฐานการบัญชี
- พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.๒๕๓๗
 - มาตรฐานบัญชี
 - ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒
 - ความผิดมูลฐาน (๔), (๒๖)
 - ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย
 - ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด
- พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ -
มาตรา ๕๖, มาตรา ๓๑๒
- ประมวลรัษฎากร
 - มาตรา ๓๗ ตี, มาตรา ๓๗, มาตรา ๓๗ ทวิ, มาตรา ๙๐/๔
- ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่น
งบการเงิน

- พระราชบัญญัติบัญชี พ.ศ.๒๕๔๓

มาตรา ๙ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ต้องจัดให้มีการทำบัญชีนับแต่วันเริ่มทำบัญชีดังต่อไปนี้เป็นต้นไป

(๑) ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ให้เริ่มทำบัญชีนับแต่วันที่ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดนั้นได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย

มาตรา ๑๑ (วรรค ๔)

งบการเงินต้องได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดย**ผู้สอบบัญชีรับ**

อนุญาต เว้นแต่งบการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยที่มีทุน สิทธิทรัพย์ หรือรายได้ รายการใดรายการหนึ่งหรือทุกรายการ ไม่เกินที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

- พระราชบัญญัติบัญชี พ.ศ.๒๕๔๓

มาตรา ๑๒ ในการจัดทำบัญชี ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องส่งมอบเอกสารที่
ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้แก่ผู้ทำบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน เพื่อให้บัญชีที่จัดทำ
ขึ้นสามารถแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน
ที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชี

มาตรา ๑๙ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชีซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติ
ตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๗ (๖) เพื่อจัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ และมี
หน้าที่ควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีให้ตรงต่อความเป็นจริงและถูกต้องตาม
พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๐ ผู้ทำบัญชีต้องจัดทำบัญชีเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงาน
ฐานะการเงินหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นอยู่
ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชี โดยมีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการ
ลงบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน

- พระราชบัญญัติบัญชี พ.ศ.๒๕๔๓

คํานิยามมาตรฐานบัญชีตาม พ.ร.บ.การบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓

"**มาตรฐานการบัญชี**" หมายความว่า หลักการบัญชีและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือมาตรฐานการ**บัญชีที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น**

- พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.๒๕๔๗

มาตรา ๓๔ ให้คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีมีอำนาจหน้าที่กำหนดและปรับปรุงมาตรฐานการบัญชี เพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการจัดทำบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชีและกฎหมายอื่น

มาตรา ๓๘ ผู้ใดจะเป็น**ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต**ต้องได้รับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพบัญชี

- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๓

“**ความผิดมูลฐาน**” หมายความว่า

(๔) ความผิดเกี่ยวกับการยกยอกหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สินหรือกระทำโดยทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน และ**กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์**ซึ่งกระทำโดยกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบ หรือมีประโยชน์เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของสถาบันการเงินนั้น

(๒๖) ความผิดเกี่ยวกับการหลีกเลียงหรือฉ้อโกงภาษีตาม**ประมวลรัษฎากร**

“**ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย**” หมายความว่า ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ากระทำขึ้นเพื่อหลีกเลียงมิให้ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือ**ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน**หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการทำธุรกรรมเพียงครั้งเดียวหรือหลายครั้ง และให้หมายความรวมถึงการพยายามกระทำธุรกรรมดังกล่าวด้วย

- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

“ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด” หมายความว่า

(๑) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินหรือจากการสนับสนุนหรือช่วยเหลือการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินและให้รวมถึงเงินหรือทรัพย์สินที่ได้ใช้หรือมีไว้ใช้เพื่อใช้หรือสนับสนุนการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน

(๒) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใดๆ ซึ่งเงินหรือทรัพย์สินตาม (๑) หรือ

(๓) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินตาม (๑) หรือ (๒)

ทั้งนี้ ไม่ว่าทรัพย์สินตาม (๑) (๒) หรือ (๓) จะมีจำหน่าย จ่าย โอน หรือเปลี่ยนแปลงไปกี่ครั้งและไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลใด โอนไปบุคคลใด หรือปรากฏหลักฐานทางทะเบียนว่าเป็นของบุคคลใด

- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๕ ผู้ใด

(๑) โอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อชุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังการกระทำความผิด มิให้ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน หรือ

(๒) การกระทำใดๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริงการได้มาแหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใดๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

(๓) ได้มา ครอบครอง หรือใช้ทรัพย์สิน โดยรู้ในขณะที่ได้มา ครอบครอง หรือใช้ทรัพย์สินนั้นว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฟอกเงิน

- พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๕ (ความผิดมูลฐานที่ ๔)

มาตรา ๕๖ ให้บริษัทที่ออกหลักทรัพย์ตามมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ หรือ มาตรา ๓๔ จัดทำและส่งงบการเงินและรายงานเกี่ยวกับฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของบริษัทต่อสำนักงานดังต่อไปนี้

(๑) งบการเงินรายไตรมาสที่**ผู้สอบบัญชี**ได้สอบทานแล้ว

(๒) งบการเงินประจำงวดการบัญชีที่**ผู้สอบบัญชี**ตรวจสอบและแสดงความเห็นแล้ว

(๓) รายงานประจำปี

(๔) รายงานการเปิดเผยข้อมูลอื่นใดเกี่ยวกับบริษัทตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

งบการเงินและรายงานตามวรรคหนึ่งให้**เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด** การกำหนดดังกล่าวให้**คำนึงถึงมาตรฐานที่คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชีได้ให้ความเห็นชอบไว้แล้วด้วย**

- พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๕(ความผิดมูลฐานที่ ๔)

มาตรา ๓๑๒ กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ กระทำหรือยินยอมให้กระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ตัดทอน หรือ**ปลอมบัญชีเอกสาร** หรือหลักประกันของนิติบุคคลดังกล่าวหรือที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคลดังกล่าว

(๒) **ลงข้อความเท็จ**หรือไม่ลงข้อความสำคัญในบัญชีหรือเอกสารของนิติบุคคลหรือที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคลนั้น หรือ

(๓) **ทำบัญชีไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง** ไม่เป็นปัจจุบัน**หรือไม่ตรงต่อความเป็นจริง**

ถ้ากระทำหรือยินยอมให้กระทำเพื่อลวงให้นิติบุคคลดังกล่าวหรือผู้ถือหุ้นขาดประโยชน์อันควรได้ หรือลวงบุคคลใดๆ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

- **ประมวลรัษฎากร (ความผิดมูลฐานที่ ๒๖)**

มาตรา ๓๗ ตีความผิดตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๗ ทวิ หรือมาตรา ๙๐/๔ ที่

ผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรหรือนำส่งภาษีอากร และเป็นความผิดที่เกี่ยวกับจำนวนภาษีอากรที่หลีกเลี่ยงหรือฉ้อโกงตั้งแต่สิบล้านบาทต่อปีภาษีขึ้นไป หรือจำนวนภาษีอากรที่ขอคืนโดยความเท็จ โดยฉ้อโกงหรืออุบาย หรือโดยวิธีการอื่นใดทำนองเดียวกัน ตั้งแต่สองล้านบาทต่อปีภาษีขึ้นไป และผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรหรือนำส่งภาษีอากรดังกล่าวได้กระทำในลักษณะที่เป็นกระบวนการหรือเป็นเครือข่าย โดยสร้างธุรกรรมอันเป็นเท็จหรือปกปิดเงินได้พึงประเมินหรือรายได้ เพื่อหลีกเลี่ยงหรือฉ้อโกงภาษีอากร และมีพฤติกรรมปกปิดหรือซ่อนเร้นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อมิให้ติดตามทรัพย์สินนั้นได้ **ให้ถือว่าความผิดดังกล่าวเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน** เมื่ออธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณากลับกรองความผิดทางภาษีอากรที่เข้าข่าย ความผิดมูลฐานส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้ว ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินต่อไป

(พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔๕) พ.ศ. ๒๕๖๐ ใช้บังคับ ๒ เม.ย. ๒๕๖๐ เป็นต้นไป)

- **ประมวลรัษฎากร (ความผิดมูลฐานที่ ๒๖)**

มาตรา ๓๗ ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองแสนบาท

(๑) โดยเจตนาแจ้งข้อความเท็จ หรือให้ถ้อยคำเท็จ หรือตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดง เพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากรหรือเพื่อขอคืนภาษีอากรตามลักษณะนี้ หรือ

(๒) โดยความเท็จ โดยฉ้อโกงหรืออุบาย หรือโดยวิธีการอื่นใดทำนองเดียวกัน หลีกเลี่ยง หรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากรหรือขอคืนภาษีอากรตามลักษณะนี้”

(พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔๑) พ.ศ.๒๕๕๙ ใช้บังคับ ๒๕ ก.พ. ๒๕๕๙ เป็นต้นไป)

มาตรา ๓๗ ทวิ ผู้ใดโดยเจตนาไม่ยื่นรายการที่ต้องยื่นตามลักษณะนี้ เพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

- ประมวลรัษฎากร (ความผิดมูลฐานที่ ๒๖)

มาตรา ๙๐/๔ บุคคลดังต่อไปนี้ ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติที่ระบุไว้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองแสนบาท

(๑) ผู้ประกอบการจดทะเบียนโดยเจตนาหลีกเลี่ยง หรือพยายามหลีกเลี่ยงภาษีมูลค่าเพิ่ม ออกใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้โดยไม่มีสิทธิที่จะออกเอกสารดังกล่าวตามมาตรา ๘๖ วรรคสอง หรือ มาตรา ๘๖/๑

(๒) ตัวแทนผู้ประกอบการจดทะเบียนที่อยู่นอกราชอาณาจักร โดยเจตนาหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงภาษีมูลค่าเพิ่ม ออกใบกำกับภาษีโดยไม่มีสิทธิตามมาตรา ๘๖/๒ วรรคหนึ่ง

(๓) ผู้ออกใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้โดยไม่มีสิทธิจะออก เอกสารดังกล่าวตามมาตรา ๘๖/๑๓

(๔) ผู้ประกอบการจดทะเบียนโดยเจตนาหลีกเลี่ยง หรือพยายามหลีกเลี่ยงภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ลงรายการ หรือลงรายการเป็นเท็จในรายงานตามมาตรา ๘๗ หรือตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๘๗/๑

- ประมวลรัษฎากร (มาตรา ๙๐/๔)

(๕) ผู้ประกอบการจดทะเบียนโดยเจตนาหลีกเลี่ยง หรือพยายามหลีกเลี่ยง ภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ออกใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้ หรือใบแทนเอกสาร ดังกล่าว

(๖) ผู้ประกอบการจดทะเบียนโดยเจตนาหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยง ภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม กระทำการใด ๆ โดยความเท็จ โดยฉ้อโกง หรืออุบาย หรือโดยวิธีการอื่นใด ทำนองเดียวกัน”

(พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔๑) พ.ศ. ๒๕๕๙ ใช้บังคับ ๒๕ ก.พ. ๒๕๕๙ เป็นต้นไป)

(๗) ผู้ประกอบการโดยเจตนา นำใบกำกับภาษีปลอม หรือใบกำกับภาษีที่ออก โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไปใช้ในการเครดิตภาษี

- ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นงบการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๕

แบบที่ใช้ในการยื่นงบการเงินให้ใช้แบบนำเสนองบการเงิน (แบบ ส.บช.๓) ซึ่งจะต้องมี หุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน กรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ผู้จัดการหรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินกิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร หรือนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศแล้วแต่กรณี **ต้องลงลายมือชื่อรับรองและประทับตรา**

- ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นงบการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อ ๕ ให้บุคคลดังต่อไปนี้ ลงลายมือชื่อในงบการเงิน แบบ ส.บช.๓ และแบบ ส.บช.๓/๑

- (๑) หุ้่นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน
- (๒) กรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด
- (๓) ผู้จัดการหรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินกิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร หรือนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ

การลงลายมือชื่อในงบการเงินให้ลงลายมือชื่อและประทับตรา (ถ้ามี) ทุกหน้า

- ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นงบการเงิน ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ข้อ ๔ ให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย และกิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ยื่นงบการเงินและรายงานการสอบบัญชีทางอิเล็กทรอนิกส์ (DBD e-Filing) ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๗ การยื่นงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (DBD e-Filing) ให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ใช้ User และ Password ที่ได้รับจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า แทนการลงลายมือชื่อในงบการเงิน รายงานประจำปี สำเนารายงานการประชุมผู้ถือหุ้น แบบ ส.บช.๓ และแบบ ส.บช.๓/๑

- ประมวลรัษฎากร

มาตรา ๗ บรรดารายการ รายงาน หรือเอกสารอื่นซึ่งบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน
จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต้องทำขึ้นนั้น ให้กรรมการหรือผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้จัดการ
เป็นผู้ลงลายมือชื่อ

บุคคลที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓

- ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี
 - ผู้ประกอบกิจการจริงแต่ไม่ได้จัดทำบัญชีชุดเดียว
 - ผู้ประกอบกิจการจริงแต่มีพฤติการณ์กระทำความผิด ผลคือลงบัญชีเป็นเท็จ
งบการเงินเป็นเท็จ
 - ผู้ประการไม่จริง แต่จัดทำงบการเงินเป็นเท็จ
- ผู้ทำบัญชี
- ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต